

OPASTAA TURVALLISEEN ASUMISEEN

RIVITALON PALOTURVALLISUUSOPAS

PELASTAUTUMISSUUNNITELMA

Pelastussuunnitelma on etukäteissuunnitelma omatoimiseen varautumiseen. Se toimii työkaluna onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä sekä antaa toimintaohjeet onnettomuuden sattuessa kiinteistön asukkaille ja henkilöstölle.

Pelastussuunnitelma vaaditaan jokaiselta asuinrakennukselta, jossa on vähintään kolme asuinhuoneistoa.

Pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

- vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä
- rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä
- asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi
- mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä, joita ovat esimerkiksi varautuminen yllättävään vesi- tai sähkö-/lämpökatkokseen.

Pelastussuunnitelman keskeisin tavoite on vaara- ja onnettomuustilanteiden ehkäiseminen jo ennakolta. Pelastussuunnitelmassa tunnistetaan kohteen ongelma- ja vaaranpaikat sekä annetaan ohjeita niistä toimenpiteistä, joilla vaaratilanteita voidaan pyrkiä välttämään kokonaan.

Tavanomaisia ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä ovat esimerkiksi liukkauden torjunta ja riittävästä valaistuksesta huolehtiminen. Suunnitelmassa kerrotaan myös ensitoimenpiteistä, joihin ryhdytään vaara- tai onnettomuustilanteen sattuessa.

Pelastussuunnitelman laadinta ja tiedottaminen kuuluu taloyhtiön hallituksen vastuulle. Yksittäisen asukkaan vastuulla on oman huoneiston turvallisuuden ylläpitäminen. Valmiita laadintapohjia rivitalon pelastussuunnitelmaan ja riskien arviointiin löytyy esimerkiksi www.ekpelastuslaitos.fi

Omatoimiset tarkastukset

Määräaikaisen palotarkastuksen lisäksi on suositeltavaa suorittaa säännöllisesti omatoimisia tarkastuksia kiinteistössä ja sen ympäristössä, jotta turvallisuus pysyy halutulla tasolla. Tarkastuksilla seurataan tässä oppaassa mainittujen turvallisuusasioiden toteutumista sekä esimerkiksi päivitetään pelastussuunnitelman riskikartoitusta.

Osastointi

Rivitaloissa on edellytetty vuodesta 1990 lähtien asuntokohtaista osastointia myös ullakolle ja yläpohjan onteloon. Vanhempien rivitalojen suurin ongelma paloturvallisuudessa onkin yhtenäinen yläpohja, minkä vuoksi osastoinnin rakentamista yläpohjaan suositellaan esimerkiksi kattoremontin yhteydessä. Osastoinnilla estetään savukaasujen ja palon leviäminen yläpohjan kautta muihin huoneistoihin.

Oli kyseessä sitten yläpohja, autosuoja, asunto, kattilahuone tai muu erikseen osastoitu tila, tulee varmistua, ettei osastointia ole rikottu vahingossa esimerkiksi remontin yhteydessä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että mahdolliset läpiviennit on tiivistetty asianmukaisesti ja rakenteet ovat muutenkin ehjiä. Palo-ovia ei saa kiilata auki, vaan niiden tulee olla itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia.

Tiedottaminen

Vuorovaikutus asukkaiden ja taloyhtiön hallituksen sekä turvallisuusvastaavien välillä on erittäin tärkeää. Pelastussuunnitelman jalkauttamisen lisäksi on tärkeää tiedottaa asukkaille säännöllisesti muistakin turvallisuuteen liittyvistä asioista, kuten esimerkiksi lumenpudotuksesta tai remonteista. Tiedottamisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi yleisten tilojen ilmoitustaulua, taloyhtiön verkkosivuja tai jaettavia tiedotteita. Turvallisuus kannattaa myös ottaa aiheeksi yhtiö- ja asukaskokouksissa. Tällä tavoin varmistetaan tiedon kulkeminen molempiin suuntiin ja osataan kiinnittää huomiota oikeisiin asioihin.

Turvallisuusohje löytyy www.ekpelastuslaitos.fi Täytä, tulosta ja laita näkyvälle paikalle.

ASIANMUKAINEN OPASTUS NOPEUTTAA PELASTUSTYÖTÄ

Osoitemerkintä

Rakennuksen omistaja vastaa siitä että talojen osoitenumerot ja tunnukset ovat näkyvissä kadulle tai muulle liikenneväylälle asti.

Osoitemerkinnän tulee näkyä myös pimeällä sekä opastaa hälytysajoa kiinteistölle. Selkeästi havaittava katuja osoitenumerointi voi nopeuttaa avun saantia useita minuutteja. Tarkemmat ohjeet kuntien rakennusjärjestyksissä.

Numeron korkeus 10-15 cm

Tonttiopastetaulu

Useammalle samalla tontilla olevalle rakennukselle tulee tarvittaessa olla tonttiopastetaulu. Opastetaulusta tulee ilmetä rakennusten sijainti, niiden tunnukset, pihatiet alueella, "olet tässä"-paikka ja hälytysajoneuvoille soveltuvat ajoväylät (pelastustie). Opastetaulu sijoitetaan parkkipaikalle tai sisääntuloteiden varteen.

Rakennuslupa-asiakirjaan merkityt pelastusteiden sisäänajoreitit tulee merkitä tekstillisellä lisäkilvellä "Pelastustie" tai "Pelastustie Räddningsväg". Ajoväylien mahdolliset painorajoitukset tulee myös merkitä.

e Rä

Pelastustie Räddningsväg

Lisätietoja www.ekpelastuslaitos.fi

Opasteet

Reitit veden pääsulun, sähköpääkeskuksen ja väestönsuojan luokse tulee olla opastetut, jotta ne tarvittaessa löydetään nopeasti. Myös asukkaiden on tärkeää tietää niiden sijainti, jotta esimerkiksi putkirikon sattuessa vedentulo saadaan katkaistua mahdollisimman nopeasti.

Rivitaloihin suositellaan laitettavaksi näkyvään paikkaan yhteystiedot kiinteistöhuollosta, isännöitsijästä tai muusta henkilöstä, jonka avulla viranomaiset pääsevät tarvittaessa sisälle rakennukseen.

4 5

MUUT ULKOALUEEN PALOTURVALLISUUS-**TEKIJÄT**

Jäteastiat ja -katokset

Autotallit ja -katokset

Rakennusten alla tai välittömässä läheisyydessä ei saa säilyttää mitään helposti syttyvää materiaalia kuten roska-astioita, pahvipinoja tai kuljetuslavoja.

Jäteastiat ja -katokset on sijoitettava siten, että tulipalon syttymisen ja leviämisen vaara on vähäinen. Roska-astioiden turvaetäisyydet rakennusten räystäs-liniasta ilman paloeristystä:

4 metriä yksittäiset 240 ja 600 litran roska-astiat

6 metriä useamman roska-astian rivistöt

8 metriä jätekatokset ja palavaa materiaalia sisältävät vaihto-lavat

Palosuojattujen jäteastioiden osalta noudatetaan ensisijaisesti valmistajan ilmoittamia suojaetäisyyksiä.

Autotallissa saa säilyttää ajoneuvot kuten auton,

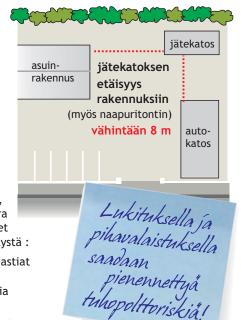
moottoripvörän, mopon, skootterin ja mönkijän, perämoottorin, niiden huoltoihin tarvittavat varaosat ja työkalut sekä ulkoiluun ja liikuntaan liittyvät välineet.

Autotallissa voi säilyttää syttyviä sekä helposti ja erittäin helposti syttyviä palavia nesteitä (esim. bensiini) sekä palavia nesteitä tai palavia kaasuja sisältäviä aerosoleia vhteensä enintään 60 litraa. Palavia nesteitä, joiden leimahduspiste on yli 60°C (esim. diesel) saa säilyttää enintään 200 litraa.

Nestekaasua autotallissa saa säilyttää irtosäiliöissä enintään 25 kg. Lattian tason sijaitessa maanpinnan alapuolella on nestekaasun säilytys kielletty.

Muita kuin edellä mainittuja palavia kaasuja näissä tiloissa ei saa säilyttää. Palavia nesteitä tai kaasuja ei saa käsitellä autosuojassa.

Yhteisten autotallien ja -katosten ko. maksimimäärät ovat koko tallille/katokselle, kun autosuoja on samaa palo-osastoa ja autopaikkakohtainen vain kun autosuojat on osastoitu omiksi palo-osastoikseen.

Ullakolle pääsy

Kun ullakkotilan vapaa korkeus ylittää 60 cm, tulee sen jokaiseen osastoon päästä sammutustvön helpottamiseksi. Yleensä pääsy ullakolle on järjestetty joko talon päätyyn tai katolle sijoitetun luukun kautta tai sisäkautta välipohjaluukulla. Normaalisti kiinni pidettävissä luukuissa ei tarvitse olla suliinta, mutta ios luukku on osana osastointia, tulee siinä olla opaste muistuttamassa luukun sulkemisesta. Aukon mitat oltava vähintään 60x60 cm.

Kattotvöskentely turvalliseksi

110 cm

>120 cm

Jos katolla on huoltoa vaativia laitteita tai hormeja, on kiinteistössä oltava talotikkaat sekä tarvittaessa lapetikkaat ja kattosillat. Kaikkien näiden kunnosta sekä kiinnitysten tukevuudesta on huolehdittava, jotta katolla liikkuminen olisi mahdollisimman turvallista.

> Enintään kaksikerroksisessa rakennuksessa tikkaat voivat olla joko syöpymistä vastaan suojattua metallia tai lahosuojattua puuta. Kummassakin tapauksessa tulee varmistua, että tikkaiden yläpää on tukevasti kiinni vesikatossa tai räystäässä. Kun on tarpeen estää lasten kiipeäminen tikkaille, tulee alimman puolan olla vähintään 120 cm:n korkeudella maasta. Kiipeämissuoja sekä vedettävä tai käännettävä jatkos tikkaiden alapäässä ovat myös varteenotettavia vaihtoehtoja estämään tarpeettomia tikkaille kiipeämisiä. Piipputikkaat ja suojakaide

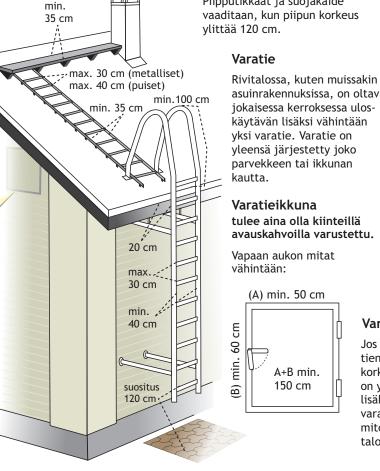
vaaditaan, kun piipun korkeus vlittää 120 cm.

> asuinrakennuksissa, on oltava jokaisessa kerroksessa uloskäytävän lisäksi vähintään parvekkeen tai ikkunan

tulee aina olla kiinteillä avauskahvoilla varustettu.

Varatietikkaat

Jos parvekkeen tai varatienä toimivan ikkunan korkeus maanpinnasta on vli 3.5 m. vaaditaan lisäksi seinään kiinnitetyt varatietikkaat, jotka mitoitetaan tavallisten talotikkaiden tapaan.

YLEISET TILAT

Rivitalon yleisissä tiloissa ei tule säilyttää sinne kuulumatonta tavaraa. Ylimääräinen tavara heikentää oleellisesti poistumisturvallisuutta sekä lisää tulipaloriskiä. Onnettomuustilanteessa ne myös hankaloittavat sammutusja pelastustoimintaa.

Ulkoiluväline- ja pyörävarastot on nimensä mukaisesti tarkoitettu ulkoiluvälineiden, lastenrattaiden ja pyörien säilytykseen.

Irtaimistovarastoissa ei tule säilyttää palavia nesteitä, nestekaasuja eikä muita vaaralliseksi luokiteltavia aineita. Irtaimistovarastossa saa säilyttää autonrenkaita yhden rengaskerran taloutta kohden.

Saunoissa on tärkeää, että kiuas on tukevasti kiinnitetty ja sen sähköjohto ja vastukset ovat ehjiä. Kiuaskohtaisia suojaetäisyyksiä, jotka löytyvät kiukaan kilvestä, tulee myös noudattaa. Kiukaan ympärillä on hyvä olla suojakaide estämässä horjahtamista kiukaan päälle.

Pyykkien kuivaaminen löylyhuoneessa on kiellettyä, sillä pyykkien putoaminen kiukaan päälle kuumuuden löysäämältä narulta on yksi tavallisimmista syistä saunasta alkaneisiin tulipaloihin.

Pesutuvassa tulee muistaa pesukoneen nukkasihdin ja suodattimien säännöllinen puhdistus. Jos pesukone tai kuivauslaite pitää normaalista poikkeavaa ääntä, on käyttö keskeytettävä ja laite korjattava.

Kuivaushuoneessa on tärkeää, että pyykkien tippuminen narulta kuivauslaitteen päälle on estetty. On myös hyvä tiedottaa asukkaille, että he osaavat varoa pesukoneen ylitäyttämistä ja kuivauslaitteen peittämistä, sillä niistä voi aiheutua ylikuumenemisen seurauksena tulipalo.

TEKNISET TILAT

Taloyhtiön tekniset tilat on tarkoitettu pelkästään talotekniikalle, ja niissä tulee olla esteetön pääsy laitteistojen luokse. Niissä ei siis tule säilyttää ylimääräistä tavaraa. Sähköpääkeskuksen sekä veden ja kaasun pääsulkujen sijaintien tulee olla opastettu selvästi, jotta niiden luokse löytää vaivattomasti hätätilanteessa.

Sähköpääkeskuksen osalta on tärkeää huolehtia, ettei jännitteellisiä johtojen päitä ole esillä eikä sulaketaulussa ole avonaisia sulakepaikkoja sähköisku- ja tulipalovaaran vuoksi. Sähkötauluissa on oltava tarvittavat suojakannet.

Kattilahuone ja polttoainevarasto muodostavat omat palo-osastonsa. Lämmönjakohuoneessa rakennuksen lämmitykseen käytettävä lämpöenergia siirretään lämmitysverkostoon esim. kaukolämpöverkosta. Lämmönjakohuone ei välttämättä ole oma palotekninen osastonsa. Kattilahuoneessa lämmitykseen käytettävä lämpöenergia tuotetaan huonetilassa. Kattilahuone on oma palotekninen osastonsa.

Kattilahuoneessa saa säilyttää enintään 3 m³ polttoöljyä suoja-altaalla varustetussa säiliössä tai 0,5 m³ halkoja tai 0,5 m³ muuta kiinteää polttoainetta tiiviissä teräsastiassa. Jos polttoöljymäärä on yli 3 m³, tulee polttoainevaraston muodostaa oman palo-osastonsa, jossa säiliö on suoja-altaassa.

Pohjavesialueilla sijaitsevien maanalaisten säiliöiden ensimmäinen määräaikaistarkastus on aina 10 vuoden kuluttua asentamisesta, jonka jälkeen tarkastusväli riippuu todetusta kuntoluokasta. Kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset edellyttävät usein säiliön säännöllisen tarkastuksen myös pohjavesialueen ulkopuolella.

Öljysäiliön täyttöputken yhteydessä on oltava ylitäytönestin öljyvahinkojen torjumiseksi. Lisäksi täyttöputken tulee olla lukittu ilkivallan estämiseksi.

Palo-osastoinnin toteutumiseksi palo-ovia ei saa kiilata auki, vaan niiden täytyy olla itsestään sulkeutuvia ja salpautuvia, jolloin ne estävät savun ja palon leviämisen osastojen välillä. Kiinteää polttoainetta
tai öljyä käyttävän
lämmityskattilan
hormi tulee nuohota
vuosittain!

Käytöstä poistettu öljysäiliö tulee puhdistaa sekä säiliön käyttö estää. Jatkotoimenpiteistä sovittava paikallisen ympäristöviranomaisen kanssa.

PALOVAROITIN ON HALPA HENKIVARTIJA

- pidä se toimintakunnossa!

Jokaisessa asunnossa on lain mukaan oltava palovaroitin.

Palovaroittimen hankinnasta ja sen toimintakunnossa pitämisestä vastaa asukas itse.

Kuinka monta palovaroitinta tarvitaan?

Asunnon jokainen kerros sekä niihin yhteydessä olevat kellarikerrokset ja ullakot on varustettava vähintään yhdellä palovaroittimella. Asunnon jokaisen kerroksen tai tason alkavaa 60 m² kohden on oltava vähintään yksi palovaroitin. Hyvä periaate on asentaa palovaroitin jokaiseen makuuhuoneeseen sekä reitille, jota pitkin pääsee ulos.

Mihin palovaroitin sijoitetaan?

Palovaroitin sijoitetaan katon keskivaiheille, vähintään 50 cm etäisyydelle seinästä, kattopalkeista tai muista esteistä siten, että savu pääsee mahdollisimman esteettömästi varoittimeen, sillä savu ja lämpö nousevat ylöspäin. Älä sijoita palovaroitinta ilmanvaihtoventtiilien läheisyyteen. Turhien hälytysten välttämiseksi palovaroitinta ei myöskään pidä sijoittaa lieden, uunin, keittolevyn, leivänpaahtimen, saunan, kylpyhuoneen, tulisijan tai takan läheisyyteen.

Palovaroittimeen kerääntyvä pöly aiheuttaa herkästi turhia hälytyksiä. Varoitin puhdistetaan imuroimalla tai kevyesti pyyhkimällä esim. pariston vaihdon yhteydessä. Noudata asennusohjeita!

SAVUHORMIT JA NUOHOUS

Taloyhtiössä tulee olla selkeä vastuunjako taloyhtiön ja asukkaiden välillä siitä, kuka huolehtii tulisijojen ja savuhormien nuohouttamisesta ajallaan.

Jos jokainen asukas vastaa itse asuntonsa tulisijan ja hormin nuohouksesta, on taloyhtiössä varmistettava, että kaikki asukkaat tietävät sovitun järjestelyn.

Nuohous on suoritettava vuosittain. Säännöllisellä nuohouksella estetään tehokkaasti nokipaloja sekä muita palovahinkoja. Tulisijan hyötysuhde paranee oleellisesti, kun tulipinnat pidetään puhtaina.

Nuohoojien yhteystiedot: www.nuohoojat.fi

VÄESTÖNSUOJA

Väestönsuojan varusteet ja laitteet on pidettävä toimintakunnossa säännöllisellä kunnossapidolla. Varusteet ja laitteet on huollettava ja tarkastettava valmistajan ohjeiden ja kunnossapito-ohjelman mukaan. Väestönsuojan tiiveyskoe tulee suorittaa vähintään kymmenen vuoden välein. Väestönsuojaan liittyvistä tarkastuksista ja huolloista on pidettävä päiväkirjaa.

Väestönsuojan toimintaedellytyksistä huolehtimiseen kuuluu kunnossapidosta ja suojan varusteista huolehtimisen lisäksi myös väestönsuojan käytön etukäteissuunnittelu. Tähän suunnitteluun kuuluu

> Väestönsuoja on kyettävä saamaan käyttökuntoon 72 tunnissa!

mm. suojan tyhjennys- ja käyttöönottosuunnitelma.

Suunnitelmassa on kuvattu tarvittavat toimenpiteet, joilla suoja saadaan

muutettua normaaliolojen käytöstä väestönsuojakäyttöön soveltuvaksi.

Väestönsuoja tulee olla otettavissa käyttöön 72 tunnissa. Tyypillisesti tarvittaviin toimenpiteisiin kuuluvat muun muassa asukkaiden materiaalin siirto ja rakenteiden purkaminen (esim. varastokomerot) sekä pienimuotoiset rakennustyöt (esim. käymäläkomerot).

Kiinteistön omistajan, haltijan tai toiminnanharjoittajan tulee osaltaan huolehtia väestönsuojasta ja sinne kuuluvista laitteista sekä niiden toimintakunnosta että tarkastamisesta Yleinen vaaramerkki varoittaa väestöä uhkaavasta välittömästä vaarasta. Vaaramerkki kehottaa ulkona olevia siirtymään sisälle ja noudattamaan alla olevia ohjeita.

Yleisen vaaramerkin jälkeen annetaan radiossa tietoja varoituksen syystä ja suojautumisohjeita.

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Sulje ovet, ikkunat ja pysäytä

Avaa radio tai tv ja toimi annettujen ohjeiden mukaan.

Käytä puhelinta vain mikäli itse olet välittömässä avun tarpeessa.

Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta. Noudata ohjeita ja odota kunnes vaara on ohi.

10

TULIPALOT

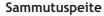
Vaarallisinta tulipalossa ovat myrkylliset savukaasut, joita hengittäessään ihminen menettää nopeasti tajuntansa. Tulipalo kehittyy hengenvaaralliseksi muutamassa minuutissa, mitä ennen alkusammutuksen ja poistumisen on tapahduttava.

ALKUSAMMUTUSKALUSTO

Hanki sopivat alkusammutusvälineet ja opettele käyttämään niitä.

Käsisammutin

Taloyhtiön tulee pitää rakennusluvassa määritelty tai pelastusviranomaisen määräämä alkusammutuskalusto toimintakuntoisena. Käsisammuttimella sammutat tehokkaasti kaikki alkavat palot. Kotikäyttöön riittää 6 kilon käsisammutin (sammutusainetta on 6 kiloa). Käsisammuttimen paras sijoituspaikka on poistumistien varrella, oven vieressä seinään kiinnitettynä. Tarkistuta sammuttimesi säännöllisin väliajoin. Kotiin hankitut sammuttimet tulisi tarkastaa kahden vuoden välein.

Sammutuspeitettä käytetään palon tukahduttamiseen.
Sammutuspeitteen tulee olla vähintään kokoa 120x180 cm.
Sillä voit kätevästi sammuttaa pikkupalon, kuten liedellä syttyneen rasvan tai palamaan syttyneen kodinkoneen. Sijoita sammutuspeite seinään, jossa se on aina käyttövalmiina. Hyvä paikka sammutuspeitteelle on keittiön lieden vieressä.

Vettä ei saa käyttää rasvapalon sammuttamiseen. Rasvapalo kattilassa tukahdutetaan esim. kattilan kannella. Sammuta liesituuletin!

Toiminta tulipalotilanteessa

PELASTA JA PELASTAUDU

- Pelasta mahdollisuuksien mukaan muut välittömässä vaarassa olevat.
- Siirry itse turvalliseen paikkaan.

TEE HÄTÄII MOITUS

 Soita hätänumeroon 112 turvallisesta paikasta.

SAMMUTA JA RAJOITA

- Rajoita paloa sulkemalla ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Sammuta palo lähimmällä alkusammutusvälineellä.

HUOLEHDI PELASTUSYKSIKÖIDEN OPASTAMISESTA PAIKALLE

LISÄTIETOA TURVALLISUUSASIOISTA saa pelastuslaitokselta ja internetistä

www.ekpelastuslaitos.fi www.pelastustoimi.fi www.pelastuslaitokset.fi

